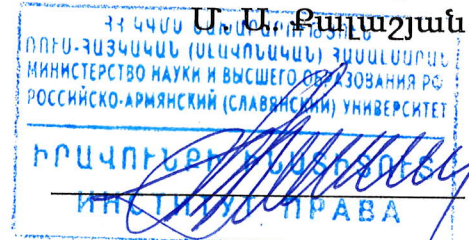

ԲՄԿ ՊՈՒՀ ՌՈՒՍ-ՀԱՅԿԱԿԱՆ (ՍԼԱՎՈՆԱԿԱՆ) ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

Հաստատում եմ՝
Իրավունքի Ինստիտուտի
տնօրեն

« 04 » հունիսի 2025 թ

Ինստիտուտ՝ Իրավունքի
Ամբիոն՝ Քաղաքացիական իրավունքի և քաղաքացիական
դատավարության իրավունքի

Հեղինակ՝ ի.գ. թ., ավագ դասախոս Արսեն Ավետիկի Մանուկյան

ԴԱՍԸՆԹԱՅԻ ԱՌԱՂԿԱՅԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

Դասընթաց՝ Քաղաքացիական իրավունքի արդի հիմնահարցերը

Մագիստրոսի կրթական ծրագիր՝ 042101.05.7 «Գործարարական իրավունք»

Դասիչ մասնագիտություն՝ 042101.00.7 «Իրավագիտություն»

Դասընթացի անոտացիան

1.1. «Քաղաքացիական իրավունքի արդի հիմնահարցերը» դասընթացն ուսումնասիրում է մասնավոր իրավունքի նոր հայեցակարգային մոտեցումները, տալիս է Հայաստանի Հանրապետության և Ռուսաստանի Դաշնության, ինչպես նաև այլ երկրների իրավական համակարգերի համեմատական իրավական վերլուծությունը և քննության է առնում քաղաքացիական գործերով դատական պրակտիկայի խնդրահարույց հարցերը: Դասընթացի հիմնական թեմաներն են՝ բարեխղճության սկզբունքի կիրառումը քաղաքացիական իրավական հարաբերություններում, իրավաբանական անձանց օրենսդրության կատարելագործման հայեցակարգային մոտեցումները, քաղաքացիական գործարքների անվավերությունը, քաղաքացիական իրավունքների և քաղաքացիական պատասխանատվության պաշտպանությունը, անձնական ոչ գույքային իրավունքների պաշտպանությունը, մտավոր սեփականության բացառիկ իրավունքների իրականացումը և պաշտպանությունը, գույքի իրական տիրապետման օրենսդրական կարգավորումը, ինչպես նաև գույքային իրավունքների ոլորտի հարցերը, այդ թվում՝ սեփականության իրավունքի, գույքի հարկադիր օտարման և սահմանափակ գույքային իրավունքների համակարգի նոր մոտեցումները:

1.2. Դասընթացը պահանջում է 4 կրեդիտ (144 ակադեմիական ժամ), որից հետո վերջնական գնահատականը տրվում է քննության տեսքով:

1.3. Դասընթացը կապված է այնպիսի առարկաների հետ, ինչպիսիք են՝ «Կորպորատիվ իրավունքի արդի հիմնահարցերը», «Պայմանագրային և իրավաբանական աշխատանքը կազմակերպություններում», «Թվային իրավունք», «Մնանկության իրավական կարգավորումը», «Մտավոր սեփականության իրավունքը», «Միջազգային մասնավոր իրավունքի արդի հիմնահարցերը» և այլն:

Դասընթացի նպատակը և խնդիրները

Դասընթացի նպատակն է մագիստրոսական ուսանողներին տրամադրել քաղաքացիական իրավունքի սկզբունքների, այդ թվում՝ գույքային իրավունքի, պարտավորական իրավունքի, իրավաբանական անձանց ոլորտը կարգավորող իրավական համակարգի և մտավոր սեփականության իրավունքի խնդրահարույց հարցերի խորը և համապարփակ ըմբռնում: Այս դասընթացի նպատակն է բացահայտել այս ոլորտում իրավական կարգավորման խնդրահարույց հարցերը՝ կարգավորող նորմերի և դատական պրակտիկայի վերլուծության միջոցով, ներառյալ՝ տարբեր իրավական համակարգերի համեմատական իրավական վերլուծությունը:

Դասընթացն ավարտելուց հետո մագիստրոսական ուսանողը պետք է՝

Իմանա՝ իրավաբանական անձի էությունը բացատրող հասկացությունները, իրավաբանական անձանց ստեղծման մեթոդները, իրավաբանական անձի կամավոր և հարկադիր դադարեցումը, սնանկության վարույթների խնդրահարույց հարցերը, անվավեր գործարքների համակարգը, գործարքները անվավեր և չկատարված ճանաչելու ոլորտում իրավակիրառ պրակտիկան, փաստացի տիրապետման ինստիտուտի էությունը, սեփականության իրավունքի քաղաքացիական-իրավական կարգավորումը, սահմանափակ գույքային իրավունքների համակարգը, անձնական ոչ գույքային իրավունքների իրավական կարգավորումը և պաշտպանությունը, մտավոր սեփականության իրավունքի համակարգը, ժառանգական իրավունքի ոլորտում նոր մոտեցումները և այլն:

Կարողանա՝ անցկացնել քաղաքացիական իրավունքի նորմերի համեմատական իրավական վերլուծություն, ազատորեն կողմնորոշվել քաղաքացիական իրավունքի աղբյուրների համակարգում, անցկացնել քաղաքացիական իրավունքի ինստիտուտների և նորմերի գիտական վերլուծություն, ինչպես նաև բացահայտել իրավական կոնֆլիկտները իրավակիրառ պրակտիկայում:

Տիրապետի՝ քաղաքացիական իրավունքի ժամանակակից հայեցակարգային մոտեցումների իմացությանը, իրավաբանական անձանց վերաբերյալ առաջատար քաղաքացիական իրավաբանների հիմնական գաղափարներին, պարտավորությունների համակարգին, անձնական ոչ գույքային իրավունքներին, գույքային իրավունքներին, մտավոր սեփականության իրավունքներին և այլն:

Դասընթացի տեղն ուսումնական ծրագրում

ԲՄԿ ՊՈՒՀ Ռուս-Հայկական (Սլավոնական) համալսարան

Դասընթացը ներառված է «Քաղաքացիական իրավունքի արդի հիմնահարցերը»՝ 6 ակադեմիական կրեդիտ (64 ակադեմիական ժամ) աշխատատարությամբ, որից 32 ակադեմիական ժամ նախատեսվում է գործնական պարապմունքների համար: Դասընթացը նախատեսվում է ուսումնասիրել առաջին ուսումնական տարվա 2-րդ կիսամյակում:

Ուսումնական աշխատանքի տեսակները	Ընդամենը, ակադ. ժամեր
1. Առարկայի ուսումնասիրման ընդհանուր աշխատատարությունը, այդ թվում՝	216
1.1. Լսարանային պարապմունքներ, այդ թվում՝	64
1.1.1. Դասախոսություններ	32
1.1.2. Գործնական պարապմունքներ, այդ թվում՝	32
1.1.2.1. Ստուգողական աշխատանքներ	36
1.2. Ինքնուրույն աշխատանք, այդ թվում՝	116
1.2.1. Քննություններին նախապատրաստում	50
1.2.2. Ինքնուրույն աշխատանքի այլ տեսակներ, այդ թվում՝ (նշել)	66
1.2.2.1. Գրավոր ինքնուրույն աշխատանքներ	33
1.2.2.2. Էսսե և ռեֆերատներ	33
Ամփոփիչ ստուգում (քննություն, ստուգարք)	քննություն,

Դասընթացի ծավալի բաշխում (ակադեմիական ժամերով) ըստ թեմաների և ուսումնական աշխատանքի տեսակների

Առարկայի բաժինները և թեմաները	Ընդամենը	Դասախոսություններ	Գործնական / սեմինար պարապմունքներ
1	2=3+4	3	4
Թեմա 1. Քաղաքացիական իրավունքի համակարգը. կողիֆիկացման և համակարգման հիմնախնդիրներ	8	4	4

ԲՄԿ ՊՈՒՀ Ռուս-Հայկական (Սլավոնական) համալսարան

Թեմա 2. Իրավաբանական անձինք. էությունը, բնութագրերը, ստեղծումը, վերակազմակերպումը և գործունեության դադարեցումը	8	4	4
Թեմա 3. Քաղաքացիական իրավունքի գործարքները որպես պայմանագրային հարաբերությունների իրավական փաստեր	8	4	4
Թեմա 4. Անձնական ոչ գույքային իրավունքների առանձնահատկությունները	8	4	4
Թեմա 5. Քաղաքացիական իրավունքում իրական տիրապետման ինստիտուտը	8	4	4
Թեմա 6. Սեփականության իրավունքը որպես քաղաքացիական իրավունքի հիմնարար ինստիտուտ	8	4	4
Թեմա 7. Սահմանափակ գույքային իրավունքներ. բնութագրեր և առանձնահատկություններ	8	4	4
Թեմա 8. Քաղաքացիական իրավունքների պաշտպանություն և քաղաքացիական պատասխանատվության միջոցներ	4	2	2
Թեմա 9. Մտավոր սեփականության իրավունքի հիմնախնդիրներ	4	2	2
Ընդամենը	64	32	32

Դասընթացի թեմաների բովանդակությունը

Թեմա 1. Քաղաքացիական իրավունքի համակարգը. կողիֆիկացման և համակարգման հիմնախնդիրներ

Քաղաքացիական իրավունքը որպես մասնավոր իրավունքի ճյուղ: Քաղաքացիական օրենսգրքի համակարգը: Քաղաքացիական և առևտրային օրենսգրքի

փոխհարաբերությունները: Իրավապահ պրակտիկան քաղաքացիական իրավունքի համակարգում: Քաղաքացիական իրավունքի աղբյուրների իրավական ուժի հարցեր:

Հիմնական գրականություն`

1. Гражданское право. Общая часть: учебник (коллектив авторов; под ред. д-ра юрид. наук Е.С. Болтановой). - "ИНФРА-М", 2023 г.
2. Гражданское право 2023. Учебник в 4 томах. Том 4: Отдельные виды обязательств. 3-е изд., перераб. и доп. | Суханов Евгений Алексеевич
3. Суханов Е.А. Об отраслях права и их систематизации в австрогерманской правовой доктрине (краткий обзор фундаментального труда) // Вестник гражданского права. 2015.№ 2

Լրացուցիչ գրականություն`

4. Гражданское и торговое право зарубежных государств: Учебник: В 2 т. / Отв. ред. проф. А.С. Комаров, проф. А.А. Костин, проф. О.Н. Зименкова, доц. Е.В. Вершинина. Т. 1 : Общая часть. – Москва: Статут, 2019
5. Толстой В.С. Система гражданского права и система общественных отношений. / Социальные проблемы права. Сб. статей. Вып.1. М. Изд-во МГСУ «Союз». 2000

Թեմա 2. Իրավաբանական անձինք. Էությունը, բնութագրերը, ստեղծումը, վերակազմակերպումը և գործունեության դադարեցումը

Իրավաբանական անձի էությունը բացատրող հասկացությունները: Իրավաբանական անձանց ստեղծման և գործունեության դադարեցման արդիական հիմնահարցերը: Իրավաբանական անձի սնանկացումը: Իրավաբանական անձի ընդհանուր և հատուկ իրավունակությունը: Իրավաբանական անձանց վերակազմակերպման հիմնահարցերը:

Հիմնական գրականություն`

1. Гришаев С.П. Эволюция законодательства о юридических лицах. - Специально для системы ГАРАНТ, 2015 г.
2. Гражданское право 2023. Учебник в 4 томах. Том 4: Отдельные виды обязательств. 3-е изд., перераб. и доп. | Суханов Евгений Алексеевич
3. Суханов Е.А. Проблемы кодификации корпоративного и вещного права: Избранные труды 2013–2017 гг. - М.: Статут, 2018.
4. Шестакова Е.В. Добровольная ликвидация юридического лица. - "Право Доступа", 2020 г.

Լրացուցիչ գրականություն`

5. Корпоративное право современной России: монография (Андреев В.К., Лаптев В.А.) (издание третье, перераб. и доп.) - "Проспект", 2023 г.

Թեմա 3. Քաղաքացիական իրավունքի գործարքները որպես պայմանագրային հարաբերությունների իրավական փաստեր

Պարտավորական իրավունքի հիմնախնդիրները: Պարտավորությունների համակարգը: Պայմանագրերի նոր տեսակները ֆինանսական ոլորտում: Գործարքների անվավերությունը: Գործարքները անվավեր ճանաչելու հիմքերը և իրավական հետևանքները: Անվավեր և չկատարված գործարքներ

Հիմնական գրականություն`

1. Постатейный комментарий к Разделу IV "Отдельные виды обязательств" части второй Гражданского кодекса Российской Федерации (Гришаев С.П., Свит Ю.П., Богачева Т.В.). - "Новая правовая культура", 2021 г.

2. Сарбаш С.В. Элементарная догматика обязательств: Учебное пособие / Исслед. центр частн. права им. С.С. Алексеева при Президенте РФ, Рос. школа частн. права. - М.: Статут, 2016 3.Гражданское право 2023. Учебник в 4 томах. Том 4: Отдельные виды обязательств. 3-е изд., перераб. и доп. | Суханов Евгений Алексеевич

Լրացուցիչ գրականություն`

3. Деликтное право: учебное пособие (Болтанова Е.С., Кратенко М.В.). - "Юстицинформ", 2022 г

Թեմա 4. Անձնական ոչ գույքային իրավունքների առանձնահատկությունները

Անձնական ոչ գույքային իրավունքների իրավական կարգավորումը: Անձնական ոչ գույքային իրավունքների համակարգը: Անձնական ոչ գույքային իրավունքների քաղաքացիական պաշտպանությունը: Անձնական տվյալների պաշտպանության խնդիրները ժամանակակից պայմաններում:

Հիմնական գրականություն`

1. Данилин С.Н. Комментарий к Федеральному закону от 29 июля 2004 г. N 98-ФЗ "О коммерческой тайне". - "Деловой двор", 2015 г.

2. Интерпретация и применение больших данных в юриспруденции и юридической практике (коллектив авторов; науч. ред. д.ю.н., проф. Ю.А. Тихомиров). - "Юстицинформ", 2021 г.

3. Персональные данные. Бизнес риски. Образцы документов. Правовой комментарий (Шестакова Е.В.). - "Право Доступа", 2023 г.

Լրացուցիչ գրականություն`

4. Правовой режим конфиденциальной информации (Бычков А.И.). - "Инфотропик Медиа", 2020 г.

Թեմա 5. Քաղաքացիական իրավունքում իրական/փաստացի տիրապետման ինստիտուտը

Իրական/փաստացի տիրապետումը և դրա կարգավորումը քաղաքացիական օրենսդրությամբ: Իրական/փաստացի տիրապետման պաշտպանությունը: Ձեռքբերման վաղեմության իրավական կարգավորման հարցերը: Ձեռքբերման վաղեմությունը Հայաստանի Հանրապետությունում, Ռուսաստանի Դաշնությունում և այլ օտարերկրյա պետություններում:

Հիմնական գրականություն`

1. Багдасарян О.С. Концепция добросовестности владения при приобретательной давности в российской судебной практике // Вестник экономического правосудия Российской Федерации. 2022. № 6

2. Васильев А.С., Мурзин Д.В. Субъективная добросовестность в гражданском праве: функции, степени, презумпции // Вестник экономического правосудия Российской Федерации. 2020. № 3

Լրացուցիչ գրականություն`

3. Батчаев Ю. С. Защита владения в российском гражданском праве : дис. ... канд. юрид. наук. Краснодар, 2005

4. Германов А. В. От пользования к владению и вещному праву. М., 2009

Թեմա 6. Սեփականության իրավունքը որպես քաղաքացիական իրավունքի հիմնարար ինստիտուտ

Սեփականության իրավունք. սահմանադրական, իրավական և քաղաքացիական իրավունքի ասպեկտներ: Սեփականության ձևերի հիմնախնդիրները: Սեփականության իրավունքից հարկադիր զրկումը: Սեփականության իրավունքից հրաժարումը Ռուսաստանի

Դաշնությունում և Հայաստանի Հանրապետությունում: Անշարժ գույքի, այդ թվում՝ հողի նկատմամբ սեփականության իրավունքի առանձնահատկությունները: Համատեղ սեփականությունը: Բնակարանային շենքերի նկատմամբ ընդհանուր սեփականության իրավունքների կառուցվածքը:

Հիմնական գրականություն՝

1. Генкин Д.М. Право собственности как абсолютное субъективное право // Вестник гражданского права. 2022
2. Гражданское право 2023. Учебник в 4 томах. Том 4: Отдельные виды обязательств. 3-е изд., перераб. и доп. | Суханов Евгений Алексеевич

Լրացուցիչ գրականություն՝

3. О собственности: Сборник статей к юбилею К.И. Скловского / Сост. М.А. Ерохова. М., 2015

Թեմա 7. Սահմանափակ գույքային իրավունքները. բնութագրերը և առանձնահատկությունները

Սեփականության իրավունքի հասկացությունը և բնութագրերը: Սահմանափակ գույքային իրավունքների դասակարգման նոր մոտեցումները: Սահմանափակ գույքային իրավունքների համակարգերի միջև փոխհարաբերությունները Ռուսաստանում և Հայաստանում: Սերվիտուտներ՝ գույքային և անձնական: Հողամասում կառուցելու իրավունքը: Բնակարանային շենքում անշարժ գույք ձեռք բերելու իրավունքը: Սահմանափակ գույքային իրավունքների իրավական բնութագրերը:

Հիմնական գրականություն՝

1. Емелькина И.А., Сюбаева Ю.Д. Ограничения права собственности на земельные участки в интересах соседей (соседское право) в гражданском праве России и в зарубежных правовых порядках (монография) (под общей ред. д.ю.н., доц. И.А. Емелькиной) - "Юстицинформ", 2020 г.
2. Полежаев О.А. Гражданско-правовое регулирование отношений застройки земельных участков в Российской Федерации: монография. - "Юстицинформ", 2017 г.

Ռեմա 8. Քաղաքացիական իրավունքների պաշտպանություն և քաղաքացիական պատասխանատվության միջոցներ

Քաղաքացիական իրավունքների պաշտպանության ձևերն ու մեթոդները: Քաղաքացիական պատասխանատվության միջոցները: Պատասխանատվություն՝ անկախ մեղքից: Օրենքով նախատեսված տույժը: Օրենքով սահմանված տոկոսների հասկացությունը: Իրական վնասներ և կորցրած շահույթ: Պատահականության կորստի հասկացությունը: Բարոյական վնասի փոխհատուցման հարցերը և՛ Ռուսաստանի Դաշնությունում, և՛ Հայաստանի Հանրապետությունում:

Հիմնական գրականություն՝

1. Вавилин Е.В. Осуществление и защита гражданских прав. - 2-е изд., перераб. и доп. - "Статут", 2016 г.
2. Гафарова Г.Р. Защита прав потребителей: учебное пособие (издание пятое, переработанное и дополненное) (под ред. З.М. Фаткудинова). - "Юстицинформ", 2018 г.

Լրացուցիչ գրականություն՝

3. Братусь С.Н. Юридическая ответственность и законность. М., 2001 Врачебные дела: юридическая и экспертная оценка проблем ненадлежащего оказания медицинской помощи: монография (коллектив авторов; отв. ред. д.ю.н. А.А. Мохов). - "БлокПринт", 2024 г.
4. Лухманов М.И. Условия и пределы применения солидарной ответственности для решения проблемы альтернативной каузальности в деликтном праве: сравнительно-правовой аспект // Вестник гражданского права. 2022. № 3

Ռեմա 9. Մտավոր սեփականության իրավունքի հիմնախնդիրները

Մտավոր սեփականության իրավունքի օբյեկտները: Մտավոր սեփականության իրավունքների և բացառիկ իրավունքների հասկացությունների միջև փոխհարաբերությունը: Բացառիկ իրավունքների գրանցման հարցերը: Հեղինակային իրավունքի պաշտպանության համակարգը: Բացառիկ իրավունքների կոլեկտիվ կառավարումը: Արտոնագրային իրավունքի հարցերը: Նոու-հաուի իրավական կարգավորումը:

Հիմնական գրականություն՝

1. Афанасьева Е.Г., Долгих М.Г., Афанасьева Е.А. Средства индивидуализации в предпринимательской деятельности: правовые вопросы (учеб. пособие; отв. ред. Е.В.

Алферова; второе изд., перераб. и доп.). - ИНИОН РАН, Центр социал. науч.-информ. исслед., Отд. правоведения. - М.: ИНИОН РАН, 2020 г.

2. Исключительное право в гражданском обороте: учебное пособие (Моргунова Е.А., Фролова Н.М.). - "Норма: ИНФРА-М", 2021 г.

3. Право интеллектуальной собственности: Учебник / Е.С. Гринь, В.О. Калятин, С.В. Михайлов и др.; под общ. ред. Л.А. Новоселовой. М.: Статут, 2017. Т. 2: Авторское право.

4. Рожкова М.А. Защита интеллектуальных прав: законодательные ошибки при определении статуса и компетенции специализированных органов, разрешающих дела в сфере промышленной собственности: Учебное пособие. – М.: Статут, 2016.

Լրացուցիչ գրականություն`

5. Егорова М.А. Концепция совершенствования механизмов саморегулирования: pro et contra: монография. - Юстицинформ, 2017 г.

6. Лелётина А.В. Международно-правовая охрана интеллектуальной собственности в рамках Всемирной торговой организации и российская правовая система. - "Инфотропик Медиа", 2020 г.

7. Луткова О.В. Трансграничные авторские отношения неисключительного характера: материально-правовое и коллизионно-правовое регулирование: монография. - "Перспект", 2017 г. 10.Ситдииков Р.Б. Правовая охрана ноу-хау в России. - "Статут", 2017 г.

Հարցեր և առաջադրանքներ ուսանողական անհատական աշխատանքի համար

1. Քաղաքացիական իրավունքը որպես իրավունքի ճյուղ. Հարաբերությունները բիզնեսի, կորպորատիվ և իրավունքի այլ ճյուղերի հետ

2. Քաղաքացիական իրավունքի սկզբունքներ: Բարի կամքը որպես քաղաքացիական իրավունքի սկզբունք:

Քաղաքացիական իրավունքի սկզբունքների կիրառում

3. Քաղաքացիական իրավունքի համակարգը. Նոր մոտեցումներ

4. Քաղաքացիական իրավունքի աղբյուրները: Քաղաքացիական իրավունքի աղբյուրների հիերարխիա

5. Քաղաքացիական իրավունքի սուբյեկտներ: Անհատ ձեռնարկատիրոջ կարգավիճակը

6. Իրավաբանական անձի հասկացությունը: Իրավաբանական անձանց դասակարգումը: Իրավաբանական անձի սնանկացումը

7. Իրավաբանական անձի իրավունակությունը: Իրավաբանական անձի անհատականացման միջոցները
8. Իրավաբանական անձանց ստեղծումը և դադարումը
9. Ոչ առևտրային կազմակերպությունների տեսակները
10. Քաղաքացիական իրավունքների օբյեկտները: Արժեթղթերը որպես քաղաքացիական իրավունքների օբյեկտներ
11. Գործարքների վավերականության պայմանները: Անվավեր գործարքները: Անվավեր գործարքների հիմքերը և իրավական հետևանքները: 12. Սեփականության և գույքային իրավունքները: Սեփականության իրավունքների ձեռքբերում և դադարեցում:
12. Սահմանափակ սեփականության իրավունքներ:
13. Ժառանգության իրավունքի հիմնական հասկացությունները: Ժառանգություն ըստ օրենքի: Ժառանգություն ըստ կտակի: Ժառանգության ընդունում և մերժում:
14. Արտոնագրային իրավունքի հասկացությունը: Արտոնագրային իրավունքի առարկաներն ու սուբյեկտները: Գյուտի, օգտակար մոդելի և արդյունաբերական դիզայնի իրավունքների գրանցումը:
15. Հեղինակի և արտոնագրի տիրոջ իրավունքները: Այս իրավունքների պաշտպանությունը:
16. Անձնական ոչ գույքային իրավունքների բնութագրերը և տեսակները: Անձնական ոչ գույքային իրավունքների իրականացումը և պաշտպանությունը: Պատիվը, արժանապատվությունը և գործարար համբավը պաշտպանելու իրավունքը:

Պատրիստիկա ապահովվածությունը գրականությամբ

1. Афанасьева Е.Г., Долгих М.Г., Афанасьева Е.А. Средства индивидуализации в предпринимательской деятельности: правовые вопросы (учеб. пособие; отв. ред. Е.В. Алферова; второе изд., перераб. и доп.). - ИНИОН РАН, Центр социал. науч.-информ. исслед., Отд. правоведения. - М.: ИНИОН РАН, 2020 г.
2. Алферова; второе изд., перераб. и доп.). - ИНИОН РАН, Центр социал. науч.-информ. исслед., Отд. правоведения. - М.: ИНИОН РАН, 2020 г.
3. Багдасарян О.С. Концепция добросовестности владения при приобретательной давности в российской судебной практике // Вестник экономического правосудия Российской Федерации. 2022. № 6
4. Баукен А.А., Диденко А.А., Мережкина М.С., Рузанова В.Д., Беляев М.А., Томтосов А.А. Комментарий к главе 16 "Общая собственность" Гражданского кодекса Российской Федерации

Федерации (часть первая) от 30 ноября 1994 г. N 51-ФЗ. - Специально для системы ГАРАНТ, 2017 г.

5. Вавилин Е.В. Осуществление и защита гражданских прав. - 2-е изд., перераб. и доп. - "Статут", 2016 г.

6. Васильев А.С., Мурзин Д.В. Субъективная добросовестность в гражданском праве: функции, степени, презумпции // Вестник экономического правосудия Российской Федерации. 2020. № 3

7. Генкин Д.М. Право собственности как абсолютное субъективное право // Вестник гражданского права. 2022